

N:o 15.

Af friherre **Gripenstedt**, om anslag till anskaffning af nya eld-handvapen åt armén.

Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att för anskaffning af nya eld-handvapen åt armén på extra stat för år 1895 bevilja 679,300 kronor.

Af statsrådsprotokollet i ärendet inhemtas, att generalfälttygmästaren uppskattat behovet för armén utaf dylika vapen till 100,000 gevär och 20,000 karbiner. Priset å desamma hade beräknats till 54 kronor för karbin, inköpt från utlandet, samt 45 kronor för karbin och 47 kronor för gevär, tillverkade inom landet, hvartill komme en patentafgift af 2 kronor 25 öre för hvarje inom landet tillverkad vapen, förutom åtskilliga med vapnens anskaffande förenade, nödiga utgifter.

Totalkostnaden hade till följd häraf antagits uppgå till 7,250,000 kronor, hvilken summa ansetts kunna fördelas på 12 år, dock så att 974,800 kronor borde utgå under år 1895. Sistnämnda belopp skulle fördelas på följande sätt:

till förändringar vid gevärsfaktoriet	372,500: —
» förändringar vid ammunitionsfabriken	11,300: —
» inköp af 10,000 Mauserkarbiner	540,000: —
» besigtningss- m. fl. kostnader för d:o	20,000: —
» tillbehör för d:o	29,000: —
» transportkostnader	2,000: —

Summa kronor 974,800: —.

Herr statsrådet och chefen för landtförsvarsdepartementet har till alla delar biträdt generalfälttygmästarens åsigter i gevärsfrågan utom i en punkt. Herr statsrådet har nemligen funnit inköpet af karbiner för år 1895 kunna begränsas till halfva det af generalfälttygmästaren föreslagna antalet, eller till 5,000, och såsom skäl härför anført hänsyn till de stora anslagsyrkandena på hufvudtiteln för statsregleringsperioden.

Ehuru en dylik hänsyn till budgeten torde i regeln vara både nödig och nyttig, kunna dock sådana omständigheter föreligga, att statsintresset derigenom i verkligheten blir lidande. Ingen med gevärsfrågan någorlunda förtrogen lärer väl numera kunna eller vilja förneka, att det eldhandvapen, karbinen af 1860 (1867) års kaliber, hvarmed våra s. k. specialvapen eller kavalleriet, artilleriet, ingenjörstrupperna och trängen äro utrustade, är *ett i krig mycket otillfredsställande, för att icke säga odugligt vapen*. Meddelandet häraf har redan trängt sig ut i vida kretsar och måste verka i hög grad demoraliserande på ifrågavarande trupper, om krigsfara hotar. Detta missförhållande framstår i en ännu sorgligare dager, om man betänker den utomordentligt stora betydelse specialvapnen ega i ett nutida fälttåg — en betydelse, som generalfälttygmästaren jemväl i sin underdåniga skrifvelse kraftigt betonat.

Då infanteriet i 1867—89 års gevär erhållit ett vapen, som, enligt generalfälttygmästarens åsigt, »åtminstone i fråga om de ballistiska egenkaperna måste tillerkännas tidsenlig karakter», borde väl de öfriga vapenslagens förseende med lämpliga eldhandvapen med all kraft bedrifvas.

Det minsta antal karbiner, som för fältarmén erfordras, torde kunna beräknas till 15,000, hvartill kommer 5,000 för reserven. Då emellertid ett tillfredsställande af ifrågavarande behof, 15,000 karbiner under ett år, enligt herr statsrådets mening, blefve alltför betungande för budgeten samt skulle omöjliggöra påbörjandet af de förändringar vid gevärsfaktoriet, som erfordras för framtida tillverkning inom landet af repetervapen, får jag vördsamt föreslå,

att Kongl. Maj:ts omförmälda framställning må på det sätt bifallas, att Riksdagen på extra stat för år 1895 beviljar ett belopp af 679,300 kronor, derutaf 591,000 kronor för inköp af 10,000 Mauserkarbiner, 11,300 kronor för förändringar vid ammunitionsfabriken samt återstoden, 77,000 kronor, till påbörjande af förändringar vid gevärsfaktoriet.

Stockholm den 27 januari 1894.

J. Gripenstedt.